

Den val ende op-stand vanden coninck ende prophete David

Justus de Harduwijn

bron

Justus de Harduwijn, *Den val ende op-stand vanden coninck ende prophete David*. Jan vanden Kerchove, Gent 1620

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/hard001denv01_01/colofon.php

© 2012 dbnl

De gheboorte de liefde Ter eeren Vanden Val, ende Op-standt des Conincks, ende Prophete David, In Vlaems dicht uyt-gesteld door den Eer-weerdighen Heere H. Iustus de Harduyn.

CLio singht ons een Lied van *Liefde* tweederande,
Die met haer soet venijn, en vlamme al stelt in brande,
Die met haer straelen hecht den eenen hier beneden,
Den anderen verheft tot in d'Hemelsche steden:
Waer woont dat eeuwich licht, dat eeuwich-eenigh wesen,
Dat ons hier als door doeck te siene wordt gegeven.
Seght waer-door z'is soo soet, doo suer, soo blij, soo droevigh,
Waer-door soo bloo, soo stout, soo rijck, soo veel-behoevigh,
Raed-gevigh, wel gemoedt, tot wel-spreken oorboorigh,
Rasch-voetigh als den windt, oogh-ghierigh en snel-hoorigh,
Dit is gheweest 'tversoeck: *Clio* waer-op van stonde
Antwoord my heeft gegunt met snaeren, en met monde.

Als ^a *Venus* wierdt gebaerst van ^b van *Celus* hoogh-verheven;¹
Sonder eens ^c *Moeders* hulp! het *Al* heeft vreughd bedreven.

1 *Versiersel getrocken*

IIv.

De Goden in 'tghemeen, van Godt van al gebeden,²
Sijn door 'thuys van den Bock ten Hemel-waert getreden
Daer zy hebben geproeft, van milder hand geschoncken,
Die heunich-soete spijs, en hypocras gedroncken.
Den Sone van *Metis*, des Raed's Godinne aendachtigh
° *Porus* des over-vloed's, en Rijckdoms Heere prachtigh,
Soo menicht, ende cracht zijn herssenen geraeckte;
Heeft hem te rust geveldt ^f *D'aerm-moede* die daer maeckte
Den ganck hers ende ghints, heeft hem begonst te wecken,
En vriendelick gebeën haer Lichaem naeckt te decken.
Hy uyt den slaep ontweckt, heeft haer gekust de wanghen,
En door de dronckenschap met lust hem laeten vanghen:
Alsoo dat naer den tijdt de ^g *Liefd'* hier is geboren,
Die d'een beghift met spoedt, en d'ander jaeght verloren:
Die *Venus* altijdt volght, tot wie zy is geneghen,
Om dat z'op haer geboort den oorspronck heeft gekreghen.
Als-nu will' ick de wolck van het verstandt verlichten,
En maecken u al kond met dese mijne dichten,
Der hoogher-huysen raed der hemelen secreten,
Die mensche sonder Godt hier nooyt en heeft geweten.
Dat ^b *Eeuwigh-eeenigh Licht, dat eeuwigh-eeenigh Wesen,*³
Dat over all' hem streckt, waer't all' is uyt geresen,
Heeft sonder ^c *stoff'* dit all' gemaect, door zijnen wille,
En all' doen draeyen rondt, behalven d'aerde stille.
De Hemelen, des Licht claeer-blinckende fonteynen,
Die wy van hier beneën altijdt te branden meynen,
Het Vier, 'tWaeter, de Locht, en d'Aerd' aen ons bequaeme

2 *uyt den xxv boeck van Plato.*

3 *Vyt-legh van 'tVersiersel.*

IIIr.

Befraeyt met een cyraet, dat ^a *Venus* heeft den naeme,
Dat haer in't heel, en deel, met aerdicheydt besonder,
In als, soo constich streckt, dat al dat is, is wonder.
Omm' 'twelcke te doorsien, ^d 't*Verstand*, ende de *Reden*
Van Gode sijn genoodt: dat boven, dit beneden.
Waer me de ^e *Siele* werckt: de welcke door de straelen
Des schoonheyds over-groot beghint in haer te daelen,
En door ^f *Begheerlickheydt* die altijd is gebreckigh,
De ^g *Liefd'* in haer bringht voort, die tot het fraey is treckigh.
De welcke t'allen tijdt tot schoonheydt wordt gedreven,
Waer-me zy schept genoeght, en vreughd, en vlytigh leven,
Soo langh zy met goe maet haer' yverheydt laet paelen,
En niet en volght in als *Begheerlickheyds* verhaelen.
Want 'tgoet door *Porus* komt (dat is de Ziel vol reden)
Al 'tquaet uyt *D'aerm-moed* spruyt (dat is begheerlickheden)
Is't dat zy schouwt den lust, van *Porus* volght de deughden,
Drijft on-rust uyt het hert, vervult de Ziel met vreughden:
Waer-door zy haer verheft met haer gevleck tot boven,
Daer Inghel, Ziel, en all', de hooghste *Liefde* loven.
Maer als zy Godt vergheet, en 'tGodelick laet vaeren,
Betoovert door 'swellusts soet mont-gesanck, en snaeren,
Verlieft dat god'lick licht, en in't duyster gaet vliegghen;
Zy neemt de meeste vreughd haer selve te bedriegghen.
Waer-door zy mint verdriet, waer-door zy mint het kermen,
Waer-door zy altijd roept, *helas! wee my! och-ermen!*
Ghelijck *Narcissus* schoon, dat vier der *Veld-godinnen*,
(Dat is 'tonvast gemoedt van die broosheydt beminnen)

IIIv.

En heeft nooyt kunnen sien zijn taemelick-schoon wesen
(Dat is zijns *Zielen* aerd) maer verr' hier af-geresen,
Heeft aengesien zijn beeld, en schadu zijnder ooghen,
En heeft die met zijn macht t'omhelsen wilen pooghen:
Maer soo dat niet en was om te versaeden machtigh:
Is op hem self, vol druyck, en spijt, gevallen claghtigh,
En heeft soo langh geweent, dat hy daer is beswolten,
En heel zijn Lichaem jonck in traenen is gesmolten.
Een Ziel die buyten Godt, en haer self soeckt het leven,
Die 'tlicht verlaet, en haer tot duysterheyd wilt geven;
Sal als *Narcissus* schoon haer wesen hier verliesen,
En Gheest van Godt gemaect, in Lichaem swaer bevriesen.
Waer is den Man soo cloeck op deser aerd geboren,
Die met dees quael bevaen, niet en heeft heel verloren
'Tvernuft, Sin en Gedacht? Den Schipper schouwt de baeren
Daer hy te voren placht trots-moedelick te vaeren:
Den Bauwer schouwt het veldt: den Crijgher laet beroesten
De waepens, die den Prins, en 'tlandt beschermen moesten:
De wijse worden dwaes: en die plochten te schrijven,
En soecken nu niet meer dan sotheydt te bedrijven.
De Princen die met maght, den twist, en oorlogh blusten;
Sijn Slaeven in den bandt, onder 'tloock van wellusten
Wat was dien grootten Vorst in Israel gepresen,
Van *Jesse* 'tedel saet, dan een Vriendt uyt gelesen
Van Godt Heerscher van al, soo langh hy was te vreden
Met d'hooghste liefd' in't hert, volgend' in als de reden:
Maer soo zijn swack gedeelt, tot lackigheydt geneghen,

IVr.

Door dertel tooverij ha d'overhandt gecreghen;
Is 'tbinnenste gemoedt, dat nooyt en wist van sonden,
En aller deughden crans, soo jammerlijck geschonden.
Den gheest is worden Vleesch, en om vleesch te be-erven,
Heeft den onnoos'len bloedt verraedelijck doen sterven.
Een slaeve van de dood, een slaeve vander hellen,
Wiens Ouerspel, en Moordt de eeuwigheydt sou mellen,
Ten waer dat God's genae, die yeder-een wilt trecken;
Hadd' wederom in hem een ander liefde gaen wecken:
Die soo verhief zijn Hert, tot d'opperste gestichten,
Dat zijn Ziel, ende stemm' van God's lof nooyt en swichten.
Soo ons de *Harduijn* hoofd der Duytscher Poeten
Met zijn vroed-sinnigh-dicht const-rijckelijck doet weten.
Dicht by hem corts gestelt, in lauter Vlaemsche taele
Dat hem benijden sal *Romeyn, Spaniaerdt, en Waele,*
Dat geenen tijdt en sal, noch vier, noch waeter mincken,
Maer even groene staen ter eeuwigher gedincken.

Clio dit al geseyd: naer dat ick't hadd' geschreven,
Heeft sangh' en clanck geschurst, en my wat op-geheven
Met lijf, en met gemoedt, alsoo ick was te velde,
Al-waer den Dender loopt in de visch-rijcke Schelde,
En aangewesen claer boven *Ghendt* ste der steden
De *Faem* ge-ooght, ge-oort, ge-tonght in all-haer leden:
Die 'tlof van *Harduijn* ghinck voeren van des' oorden
Door Oost, door West, door Zuydt, en landen vanden Noorden,
Met *Myrt*, en met *Laurier* haer gout-schoon hair ge-vlochten,
Die *d'Eer*, en *d'Eeuwigheydt* uyt den twee-bergh haer brochten.

David Vander Linden.

Op't selve, Sonnet.

Indien Pythagoras gevoelen waer te prijsen,
Voorseker Davids gheest waer nu in HARDUYN
Her-boren door 'tbehulp der Musen die oyt sijn
Gewoon, haer dienstbaerheyte den haeren te bewijzen.

Mocht den gestorven Vorst van Israël verrijzen,
Hy sou MARONEM sien in Nederlandtschen schijn,
T'her-leven voor gewis en waer hem geenen pijn,
Door dat hy vinden sou om zijne Ziel te spijsen.

Geluckigh Neder-landt, dat MARO weer her-baert,
Her-baert MOECENAS oock, of een van zijnen aert,
Soo wort dit heerlijk werck met rechten loon verheven.

Maer hoe! wat segh ick dogh! waer toe MOECENAS weer?
De cracht van dit gedicht baert selver soo veel eer,
Dat hy den dichter doet onstervelijken leven

G. V. Nieuwelandt.

Anagramma.

Dient uwen Al.

Den Val ende Op-stand Van den Coninck ende Prophete David

Met by-voegh van de Seven leed-tuygende Psalmen.

*T*Was nu dat domme *Liefd'* sonder te sijn vermoeyt,
 Quam den ghewoonen wegh lichtelijck af-gheroeyt:
 Om met sijn schaedich vier dit aerde-rijck t'ontsteken,
 Ende der menschen rust soo t'eenegaer te breken;
 Als hy hem krijghs-ghesint heel trots inwaepen vandt,
 By dat schoon hoofd-ghebouw van 'tPalestijne-landt.

Ghelijck de snelle valck willend' heur prooy bedrieghen,
 Heur mijdt van in het vlack de selve naer te vliegghen,
 Maer schiet van achter aen, duyckende tusschen 'triet,
 Tot dat sy haeren slagh bequaemelijckst aensiet;
 Soo speelt hy met dien Held sijn oude loose kuren,
 Besigh in het verbreen van *Solima* de muren:
 Want hy voor-seker weet, hoe dat van *Iesse* 'tbloet

Moet door sijn boeverij eens struyckelen den voet.

Wel, sprack dit argh ghedrocht: sullen oock mijne straelen,
 Op desen Coninck groot, nimmermeer lof behaelen?
 Al is't schoon dat hy leeft de Weerelt door vermaerdt,
 Van t'hebben eenen Reus' verslingert op der aerd,
 Sal ick hem desen pijl in 'thert niet connen setten,
 En maecken hem een slaef van mijne vremde wetten?
 Sal dit begonnen werck door my niet sijn ghestaect,
 Dat hy tot zijn's god's eer nu daeghelijcks op-maect?
 Iae, iae het moet gheschien. Ick ben die't al doe beven,
 Ick ben van oudder eeuw' al-winder hier ghebleven.
 My heeft *Semiramis* die hoogh-gheboren Vrouw,
 Bekennende mijn macht, toe-gh'eygent heur ghebouw
 Van 'tsassem *Babylon*. Ick ben die met verwonder,
 Hier alle dinck verkeer, dat boven was is onder.
 Ick ben van *Sodoma* den oirspronck all-all-een,
 Daer dat het sulpher-vier verbrabde calck, en steen.
 Door my quam het Griecks heyr voor Troyen aen-ghevoldert:
 Door my de vlacke zee met schepen wiert ghefoldert:
 Door my, en mijne const lagh *Sampson* diën Heldt
 Sorghe-loos in den schoot van *Dalida* gheveldt,
 Die zijn nood-wendigh hair heeft listigh afgheschoren,
 Waer door hy sijne cracht, en leven heeft verloren.

En nu daer mijne macht d'heel Weerelt heeft ghesien,
 Meynt *David* te gaen vrij en 'tselve te ont-vlien?

Meynt hy te leven soo in zijn' hoogh-moede lusten?
 Meynt hy te grijsen soo in still'heydt ende rusten?
 Neen: neen, hy is verdooft, of't hem is lief, of leet;
 Van my wort hem ghecockt, dat hy noch nouw en weet;
 Daerom laet my met hem een weynigh tijd's ghebeeren,
 Ick zal hem haest zijn hert inwendelijck doen sweeren.

Dit hebbende gheseydt, van stonden hy op-vloogh,
 Vittende zijnen pijl in 'tmidden vanden boogh,
 En track als eenen Spie door alle des stades wijcken,
 Of hy konst vinden yet dat *David* sou ghelijcken:
 Om te dien dwaelen best zijn yverigh ghemoedt,
 Het welck Godt was bekent soo oprecht, en soo goedt.

Hy vindt daer *Bersabe* een schoon volmaeckte beelde
 Die leefde met heur paer in vreughden, en in weelde
 Hy vindt dat niemandt haer in schoonheid is ghelijck,
 Noch in *Ierusalem*, noch in het leudsche rijck:
 Hy aensiet heur ghelaet, heur zebaerheydt, heur wesen,
 Heur voor-hoofd wel ghemaect, en maetigh op-gheresen,
 En heur wind-brouwen twee ghewelft op sulcke maet,
 Als inde locht ghecromt den Reghen-boghe staet:
 Hy siet oock eenen glantz die glinstert uyt haer ooghen,
 Dat *Poebus* niet en sou dusdaenighen vertooghen:
 Immers een Vrouwe-beeld volmaect in alle leen,
 Al of het uyt Albast waer constelijck ghesneen.
 Twee aeren hy siet, wit, sacht, en dun gheadert,

En duysent schoonicheen daer toe by een vergaedert.
 Een vriendelijck ghelaet, een leven altijt bly,
 Een lacke lackicheydt, een soete toouery,

Soo dan nu dit cleen wicht ghereedschap hadd' gevonden
 Om zijns Vyands ghemoedt te krincken, en te wonden;
 Werpt wegh bogh' ende pijl, en blaest zijn fakel uyt,
 En vlieght soo naer 'tghesicht van dien nieu-vonden buyt.
 Light daer, sprack hy, en roest, ghy mijn onnutte schichten,
 Nu ick besitten magh dees twee schoon ooghe lichten:
 Light daer, ghy mijne torts', bogh', pijlen alghelijck,
 Dees ooghen alle bey begeer' ick voor mijn rijck:
 Want wel sulck een gheweer vind' ick te sijn hier binnen,
 Al oft waer om een hert van coper t'over-winnen.
 Zy sijn 'tonblusschich vier, daer ick me branden wil,
 En teghen alle man vrij commen in gheschil.
 Zy sijn mijn toeveraers, mijn pijnders, mijn beulessen,
 Mijn haecken, die in't mergh van *David* sullen klessen.

Hier me *Cupido* sweegh. En *Bersabea* merckt
 Dat crachtelijck, en stil, yet wonders in haer werckt.
 Want soo zy niet seer veel en placht op haer te letten;
 Allinskens zy beghint heur aensicht te blancketten.
 Men wort daer by ghewaer, hoe dat de selve, nooyt
 Te voren ghinck soo fraey, of costelijck ghetooyt.
 Zy is meer dan te veel sorgh-vuldigh op heur handen:
 Zy spieghelt, en zy vrijft zeer dickmael heure tanden:

Z'ontvlecht somtijts heur hair, fijn, blond en sacht-ghecruelt,
 'Twelck *Zephyrus* terstont met aessemen vervult:
 En doet langhs heuren hals soo fledderen die hairkens,
 Al oft het waeren al veel waeter-blauwe baerkens.
 Somtijts bindt zy dat op, ghelijck *Diana* placht,
 Als zy door het Bosch-wout gaet drevelen ter jacht.
 Somtijts zy dat besaeyt met peerels, en robijnen
 Die van dien gulden tros zeer rijckelijck af-schijnen.
 Maer dit onnosel schaep en is noch niet bekendt,
 Waer toe dees nieuwigheydt zal nemen haeren endt,
 Wat hier door al verdriets een leckerken zal brouwen,
 Om eenen grooten Prins te bringhen in 'tbenouwen.
 Somtijts zy haer verheught, vliedende 'tSon-ghebroel,
 Te trecken bangh van hitt', naer een loof-hutte coel:
 Of onder 'tgroen bevangh der loover-rijcke linden,
 Als haspelt tusschen die de reuselingh der winden,
 Somtijts van sorghe vry is't dat zij haer vermeydt,
 In heuren lust-hof schoon, zeer constigh afgheleydt
 In haeghen alderley, die achter, ende voren,
 Elck in zyn vier-kant staen seer aerdigh op-gheschoren
 Als haeghen van Cypres, van Myrrhus, en Laurier,
 Van Vinkoort, Roosmarijn, en fijnen Eglentier.
 Den soete voghel-sangh, die s'hoort van alle sijen,
 Comt daer oock heuren gheest verquicken, en verblijen,
 Als zy van tusschen 'trijs of 'tloommerachtich riet
 Den cleynen Nachtegael hoort gorghelen zyn liet.
 Als zy daer de Leeuwerck hoort vreughdigh tiere-lieren,

En dien siet langhst de locht al tuymelende swieren,
 Als sy de Quackel hoort hoe sy ghedurigh quackt
 Heur brekekex Coax, en naer den reghen snackt.
 'T Musschen ghesierick heesch', der Duyven lief roekoucken,
 En 'sReygers luy gheschrey commende uyt verre houcken,
 Des Couckcouks ouden lul, en 'tSpitters soet gheluyt,
 Der Cyskens Cnoteringh, en 'sSpreeuwen wildt ghefluyt.

In 'tmidden deses Hofs ontwerpt haer een Fonteyne
 Van waeter altijt versch, coel, silver-claer, en reyne,
 'Twelck uyt een bronsen beeld constigh om hooghe pruyst,
 En van daer wederom in een wit marmere buyst,
 Hier comt sy somerdagh heur hitte dicks verkoelen,
 En haer wit Lichaem bloot afwasschen, ende spoelen.
 Maer laes! wat help'et al? nu dese coelte soet
 Gheblusschen niet en kan haer brandende ghemoet,
 Noch van dat slim ghedrocht de blicksemen, en straelen,
 Die het met duysent duyst doet uyt haer ooghen daelen.
 Soo dick als uyt de Locht de snee ter aerde valt,
 Of haegel daer den windt me caetst en werre-balt,
 Wanneer hy op de Zee bestrijdt de diepe colcken,
 En suyght het yssel cout uyt de gheswollen wolcken.

Den Coninck hy dan schiet die uyt zijn hoogh ghebouw,
 Lagh besigh met t'aensien de schoonheydt deser Vrouw,
 Die siende wiert gheraecht laes! *David* dien Prophete,
David dien grooten Gheest, dien Hemelschen Poete,

God's Sangher, God's Soldaet, God's alderliefste kint
 Dat hy ter weerelt heeft soo grootelijcks bemint.
 Ach wie kan wederstaen der liefden stille crachten!
 Ach wie kan hier ontvlien zijn doodelijcke schachten;
 Siet hoe hy zijnen bogh' herpeest, spant ende treckt:
 Siet hoe hy zijnen pijl vol-aerems inne treckt,
 Die hy soo rechte schiet, dat hy snuyft in zijn herte,
 Waer door het selve lijdt onsprekelijcke smerte.

Met dees ghetrefte scheut wort dan den Ieudschen Heldt
 Als den Salmänder, laes! levend' in 'tVier gheveldt.
 Hy sucht, hy ducht, hy peyst, hy en can niet gherusten.
 Zijn sinnen sijn verwert, in duysentigh onlusten;
 Ha Coninck! die u quael noch niet ter deghe en kent,
 Iae selfs noch niet en weet, wie u is zoo ontrent,
 Sal een vernutselt wicht u meester moeten wesen,
 En ghy dien Meester groot van 'tselve sijn verwesen?
 Laes! hoe sijt ghy verkeert? Ick sie een *Bersabe*
 Meestersse van u hert, en van u vrijheydt me.
 Ghy sijt maer heuren knecht, en slaeve van heur minne,
 En zy is u Princess', u Vrouw, u Coninghinne.

Al 'tghen' dan *David* spreeckt, al 'tghen' hy dicht, of schrijft,
 De liefde 'tzijnen mondt, en 'tzijnder penn' uyt drijft.
 Liever heeft hy in d'handt een droeve torts te vaeten,
 Dan met den Schepter, rijck, te rijden achter straeten.
 Liever voert hy den bogh', dan eene Harpe schoon:

Liever den wimpel draeght dan d'Israelsche croon.

Aenmerckt, hoe nu een kint van *Dauid* is verwinder!
 Hoe *Dauid* dan dit kint gheworden is veel minder.
 Hy leght, en hy herleght, hoe, en in wat manier,
 Dat hy eens alderbest mocht raecken uyt dit vier.
 Hoe hy oock insghelijcks dees schoonheydt zal ghenieten,
 Die hem het leven doet, dagh, ende nacht verdrieten.
 Wat middel dan, of raet, om blusschen desen brandt?
 Hy roept haer, en zy comt: hy groet, hy biedtse d'handt.
 Siet wat de groote doen! Eerst gaet hy haer vereeren
 Met rijckdom, goet, en gheldt, en costelijcke cleeren:
 En valt allinxskens voort in 't alder snootste quaet,
 Dat zy naer luttel tijdt bevrucht, en swangher gaet.

Aldus wort dan gheheylyt zijn vleeschelijcke wonde
 Daer by zijn Siel versmoort in gruwelijcke sonde
 Sonder dat die hem vrought, of eenighsins oock knaeght.
 Maer 'tspel hem al ghereydt, en wel te keur behaeght;
 Tot dat een nieu beroert her-gheesselt zijn ghedachten,
 Die hem bedroeven doet zijn daeghen en zijn nachten.
 Dat is, dat hy nu vreest den eere-loosen naem,
 Van Over-speelder snoo, vol schandelijcke blaem.
 Want het was recht den tijdt, dat den Man hem gheneerde
 Verr' van zijn huysghesin, en verre van zijn eerde,
 Inden winckel van *Mars*: al waer hy voor zijn landt,
 Aen 'sVyants cryghel heir boodt cloeckelijck den tandt,

Bereet ter dier plaets het leven te vercorten,
En mildigh voor de zijn' het inghewandt te storten.

Den Coninck hem ontbiedt: hy volghende 'tghebodt
Smijt stracks ter Legher uyt, verlaetende zijn rot
En stellende de Vrouw, met 'thuysghesin aen sijde,
Comt recht tot zijnen Prins, dien hy met 'taensicht blijde
Seer heuschelijck begroet, verbaest dat hy dien vindt
Soo somber, en soo stil, soo droef, en onghesindt.
David hem siend', en weet wat hy best zal versieren.
Hy vraeght, en hy her-vraeght, naer alle de quatieren,
Of hem oock insghelijcks den Vyandt yvers sterckt,
Of hy hem oock bedelft, ende bebolle-werckt.
Vrias voor den Prins veerdich het lijf te waeghen,
Beantwoort allegaer zijn Princelijcke vraeghen.
Helaes! o aerem bloedt! die niet en wort ghewaer
Hoe dat de droeve doot u vleyende volght naer.

Maer soo nu *David* hoort dat hy weer sou vertrecken,
Soo vroegh als hem den dagh op aerde-rijck sou strecken,
Sonder nochtans tot huys te stellen eenen voet,
Of bieden aen zijn lief een inckelijcke groet;
Zijn hert by-nae beswijckt, en hy en weet hoe maecken
Van vreesse, dat in 'tclaer ghekommen sijn zijn saecken:
Wel dan: wat nu ghemaect, om te scheen uyt 'tbemoen?
Den middel hy ghebruyckt, die de ghewelde doen.
Liever laet hy een moordt in 'therte-bloedt hem sincken,

Dan langhe noch te sijn, in dit quaet achter-dincken.
 En hy is heel den nacht in commernisse groot,
 Hie hy dien goeden Man zal offeren ter doot.

O Liefde, valschen dief! meyn-eedighen Verraere!
David God's liefsten Vriendt wort nu een moordenaere,
 Die, eer hy u oynt sagh, en u-hier heeft ghekent;
 En hadde niet dan 'tVier des Hemels hem ontrent.
 Ha ghy oncuysche lust! hoe diep zijn u afgronden,
 Versmoorende de Siel in menigthe van sonden!

'Twas Nacht, soo dat alree het sterre-licht vergult
 Hadde de duyster locht met sprietelingh vervult.
 'Twas Nacht, soo dat nu oock de silver-witte Maene,
 Met heur moor-peerden frisch door-rende 'sHemels baene.
 Een yder neemt zijn rust: maer *David* all-een waeckt,
 En in de volle gloed van zijne liefde blaect:
 Herlegghend' hoe hy best *Vriam* zal ont-lijven,
 Om alsoo in zijn eer, en vuylicheydt te blijven.
 Hy neemt de penn' in d'handt: het schijnt hy wonder peyst:
 En naer een traeghe wijl met eenen schijn gheveyst,
 Den Legher hy beschrijft, als van ghewichte zaecken,
 Die schenen het heel landt nootsaeckelijck te raecken.
 Maer het is al beblomt, besuyckert ende vals
 'Tis om den goeden mensch te bringhen om den hals.
 'Tsijn brieven van bevel, om hem te moeten setten,
 Ghedurenden den slach, in de ghebroken letten.

Immers dat hy de dood gheensins en can ontgaen,
En daermen hem oock best moght lichtelijck verslaen.

Soo nu *Aurora* vroegh heur rooskens gaf te riecken,
En dat den dagh begonst al blosende te kriecken;
Vrias is te been, hy treckt met zijn bescheet,
Goetsmoedts naer zijne dood die voor hem is bereet.
Wel hoe? ghy slechten bloed! waer wilt ghy henen loopen?
Weet ghy niet dat gh' u leet sult tijds ghenoegh becoopen?
Ach laes! 'tis te vergheefs hy gaet zijn ganghen voort,
En wort alsoo terstont onnoselijck vermoort.
Maer onder tusschen, Godt die altijdt gaet zijn ronde,
Die met een oogh' door-siet de nieren tot den gronde,
Merckt desen moorder vreet, vol van oncuysche daet,
Noch niet te sijn versaet in allegaer zijn quaet.
Den goeden man, hy moort, en sonder herte-roere
Bestaet hy noch de Vrouw t'aen-veerden voor zijn hoere.
Als dan Godt seer vergramt door dees verhertheydt groot,
Doet springhen onder hem den aerderijckschen cloot,
Soo dapper, hy ontknoopt den blicksem, en den donder
Dat al te keeren schijnt dat opperste tot onder,
En ditte niet ghenoegh: den Hemel oock bevreest,
Verbaestheydt, anxst en vrees' met banghigheydt aen-reest.
Het beeft al datter is, ghelijck het loof der linden
Als 'twort met vollen blas beschuyfelt vande winden.
D'Inghelen sijn verstrooyt, als duyfkens allegaer
Die snel den Sporewaen comt vlieghen achter naer.

Want siende een vremde saeck in d'Hemelen nu brouwen
 Hun vleughels zy ghelijck al-bevende toe-vouwen:
 Niet wetend' in het minst de reden, of het slot,
 Waerom hem soo verbelght den alder-hooghsten Godt.
 Ist't weerom, seyden zy, dat hy onstopt de sluysen,
 Om den mensch uytter aerd noch eens te doen verhuysen!
 Oft is der eeuwen loop nu t' eene-mael volbracht,
 Dat moet te niete gaen het menschelijck gheslacht!
 Of zal den aerdschen vloer, 'tghebouwssel van zijn handen,
 Als nu door 'tblicksem vier tot asschen toe verbranden!
 Want hun indachtich is, dat dit al moet gheschien:
 Dat d'aerd oock niet en can den noot-gheval ontvlien.

Een over-schoon stuck wercks verthoont hem inden Hemel,
 Welck quaelijck yemandt siet, door den claer-lichten schemel
 Die d'ooghen over-glanst, het is den Sit-stoel schoon
 En van den hooghsten Godt den alder-hooghsten thron,
 Ghevrocht uyt lauter gout: van welcken self de kanten
 Sijn costelijck gheboort, met fijne diamanten.
 Het is den Rechter-stoel, uyt welcken Godt ghebiedt,
 Uyt welcken hy heel d'aerd met eender oogh' bespiedt
 En al het aerdsche Vee, met al de vlogghe schaeren,
 En alle dat door-vloeydt *Neptuni* bracke baeren.
 Men seght dat neven dien oock twee Ghesusters staen:
 D'een is *Gherechticheydt*, die 'tquaet alhier ghedaen
 Terstont ghehouden is wel straffelijck te vreden,
 En 'tgodde-loos ghespuys te buyghen, en te breken:

En tot teecken ghewis, dat God dit soo begeert;
 Gheeft haer de volle macht van t'handelen het sweert.
Ghenaede d'ander is, die met oidmoedichede
 God's toorenigh ghemoed stelt wederom in vrede:
 Die oock, als zy het quaet met traenen siet bedouw't
 Haer Sisters straffend' handt meestendeel teghen houwt:
 Wel hoe dan? seyde Godt, zal dit soo al ghebeuren,
 Sonder dat ick de Aerd doe splijten, ende scheuren?
 Die den mensch inne-slock, en levende versmacht,
 Om dat hy zijnen Godt soo snoodelijck veracht.
 Hebb' ick hem niet ghemaect een hooft-stuck in 'tbesonder,
 Van alle mijne daedt, vervult met alle wonder?
 Hebb' ick aen hem ghedaen veel min als d'Inghels schoon,
 Hem stellend' op het hooft d'onsterffelijcke croon?
 Hebb' ick oock niet voor hem de voghelen doen clemmen;
 De visschen insghelijck het waeter doen beswemmen?
 En hebb' ick niet altijt zoo veelderhande Vee,
 Doen trappelen voor hem door de begrasde wee?
 Zoo oock met cudden groot doen bleeten, ende loeyen,
 In 'tmidden van het veldt de schaepen ende koeyen?
 Hebb' ick hem niet ghegunt heel d'Heerschappije groot
 Over al dat behelst den aerde-rijckschen cloot?
 Op hope, dat hy sou op-heffen het ghesichte
 Naer d'Hemels, van mijn handt het conste-rijck ghestichte:
 En singhen zoo den lof, die my all-een toe-staet,
 En loven my altijt in alle mijne daet?

Voor my magh wel het saet van *Iacob* neder-buyghen,
 En aen elck t' aller hur' mijn gunstigheydt ghetuyghen,
 Door wie, dogh, is't gheschiet, dat *Pharo* met zijn heir
 Ghinck slaepen onverhoedts in 'tdiepste van het meir;
 Alwaer hy wiert versmacht, verdroncken, en ghedolven,
 En *Israël* all-een vertrotsende de golven,
 Hielt Cloeck den vasten padt ghemaect met mijnder handt
 Soo effen, en soo schoon als 't alder-vastste landt!
 Ick en heb niet in 'tstil, maer wel door mijn trompetten
 Aen *Juda* cond ghedaen 'tinhouwt van mijne wetten
 Op dat hy door de die sou wesen onderricht,
 Om niet te dwaelen soo van 'teeuwigh-waere licht.
 Iae selfs die gulde Sonn', wiens raeyssel ick doe blincken,
 Sal soo langh als die schijnt, den yver goet ghedincken,
 Dien ick hun hebb' ghetoot. Seght my, const ick noch meer,
 Dan dat ick tot heur hulp, de stil staen haeren keer?
 Sulck sal oock van mijn gunst, als ick was aen-ghebeden
 Ghetuyghen de *Jordaen*, en al die stercke steden,
 En 'sVyants, kryghel heir, met wel soo menigh Heldt,
 Door my, al t'hunder gunst, in 'tswaere jock ghestelt.
 Daer, die der slaevernij hadden geproeft de banden,
 Met cracht hebben geerft al de beloofde landen.

En *David*, om dat hy slechts my wat heeft ghediendt,
 Hebb' ick hem niet gheweest als Vaeder, ende Vriendt?
 Hebb' ick hem niet vereert, en niet ghegunt te loone
 Voor al soo cleyn een daedt de Israelsche Croone?

Hebb' ick hem niet voorsien van wapen, en van cracht,
 Als hy den *Philistijn* soo vromelijck bevacht?
 Hebb' ick oock niet aenhoort zijn kermen, en zijn suchten,
 Als hy voor *Saul* moest dagh ende nacht gaen vluchten?
 Soo langh': tot dat ick brack zijn lasterigh ghemoedt,
 En dat hy *Gelboe* besprinckelde met bloedt.
 Maer al is't dat ick my voor hem dus hebb' ghequeten;
 Wat baet-het als hy nu zijn Godt zoo heeft vergheten,
 En uytter hert ghestelt? Och! ick sie hem versmoort
 Met 'tLichaem ende Siel in Over-spel, en Moort.
 Ach! siet *Vriam* eens; o vreaeck! vast teghen mijne voeten.
 O ghy Oncuyschaert vuyl! o ghy Doot-slaegher vreet!
 Ick zal u haest doen sien al u aenstaende leet:
 En insghelijck den schrick, en gruwel van uw' sonde,
 Booswight! als ick u zal uyt-roepen tot den gronde,
 En tseffens schrabben uyt, door al dit boos op-stel
 V eere, naem', en roem uyt gheheel *Israël*.
Ghenaede siende Godt onstelt in desen toren,
 Valt voor zijn voeten neer, hem houdende dit voren.
 O eenigh-eeuwigh Godt, en dooght doch nimmermeer,
 Datmen u anders noem dan goedertieren Heer.
 Laet u, in desen naem altijd een-paerigh loven;
 Want u bermertigheydt gaet uwe straf te boven:
 Zy is't die daer vervult heel 's Weerelds ronden bol,
 Daer van locht, vier, en aerd met 'twaeter wesen vol:
 Maer indien u belieft, den sondaer te verkrincken;

Doet eerst in zijne Siel een innigh leet-schap sincken,
 Misschien sal 't selve sijn soo rouwigh en soo goedt;
 Dat het wel stillen zal u toorenigh ghemoedt.

Dit en was nouw gheseydt, de bitterheydt des Heeren
 Saghmen stracks wederom in soetigheydt verkeeren.
 Hy sprack, nu merck ick wel, hoe dat ghy, o *Ghenae!*
 Mijn vraecke slaet te neer. Dat hy dan onderstae,
 Voor alle zijn bedrijf, alsulck een herde boete,
 Dat die eens metter tijdt mijn bitterheydt versoete.

Al dit alsoo gheseyt terstont, en op de vluggh'
 Verkiest hy eenen Post die achter zijnen ruggh'
 Twee vleugelen daer draeght van verruen verscheyen,
 Als in den Regen-bogh' hun strepe-wijs uyt-spreyen.
 Een snee-wit kespe-cleet zijn hielen over-deckt,
 En schoon blond-gulden hair zijn schouders over-streect
 Het welck al met den windt wort hers en ghintz ghedreven;
 Aen wiën hy beveelt, dat hy hem sou begheven
 Te vliegghen metter veert tot *Nathan* zijnen vriendt,
 Die in *Jerusalem* voor een God-spraecke diendt:
 Om soo van stonden aen den Coninck te verconden
 D' afgrijse leelickheydt van zijn moordaede sonden:
 Dien hy oock straffen zou in 'topenbaer, en stil,
 Dien hy sou maecken cond den goddelijcken wil:
 Tot dat hy kenne schuld, en roepe, laes! ochermen!
 Op hop', dat hem misschien den Hemel sal ontfermen.

Terstont desen Propheet volghende God's bevel
 Gaet vinden in sijn hof den Vorst van *Israël*:
 Segghend', een wonder saeck doet my tot u hier comen,
 O Coninck, eene saeck, waer in elck moet verschrommen.
 Het grouwelijckste stuck, van eenen die is rijk
 Van Ossen menigh duyst, en schaepen insghelijck.
 Desen heeft voor ghebuer erghens een aerem slaeve
 Van wie een schaepken cleyn was d'alder-rijckste haeve:
 Daer hy zoo veel af hiel; dat't nutte van zijn broot
 En sliet oock allen nacht in 'tmidden zijnen schoot.
 Nu het is eens gheschiet, dat desen Heere machtich,
 Een maeltijdt heeft ghesticht zeer costelijck, en prachtich:
 En spaerende zijn Vee heeft hy stout, als een dief
 Het schaepken af ghehaelt, 'twelck dien bloed had zoo lief.
 En noch al niet ghenoech, hy heeft hem doen ont-lijven,
 Op dat zijn dieverij still' en bedeckt sou blijven.

David hier in ontstelt: Dees' over-lasten groot,
 Sprack hy, die sijn al weerd een schandelijcke doot.

Waeroppe den *Propheet* met twee ghloeyende ooghen,
 En wind-brouwen ghefronst hem ditte gaet vertooghen,
 En seght hem onversaeght: Schrumt, tautert, ende beeft
 Ghy godde-loosten *Prins* die oper aerde leeft.
 Ghy sijt den moordenaer, die sulcks hier hebt bedreven.
 Is dit tot danckbaerheydt der wel-daed u ghegheven?
 Ghy, die daer maer en waert een herder in u landt;
 Draeght ghy van *Iuda* niet den sceppter in de handt?
 En heeft Godt niet ghestelt tot cleyn-verdienden loone,
 Op u ondancckaer hoeft de Conincklijcke croone?
 Ha moordenaer onkuysch! comt ghy noch voor de lien?

Derft ghy noch alsoo stout naer d'Hemelen op-sien?
 En merckt ghy u misdaedt niet grof ghenoech te sijne,
 Om daer voor t'onderstaen de gruwelijckste pijn?
 Onkuysch, moordaedigh mensch! merckt ghy niet dat u hert
 Door-knabbelt, en door-knaeght, jae heel op-gh'eten wert!
 De sonde, *David*, is't, die met grooten ghekriele
 Heeft vonden haeren nest in u vervuylde siele.
 Daeromme nu ghedinckt, dat den tijdt commen sal,
 Die u, en u gheslacht sal bringhen t'eenen val.
 Die u door bloeden krijgh, door pest, en diere tijen
 Benouwtheydt zal aendoen van over alle zijen.

Dit en was nouw gheseydt, of het vol-anxstich sweet
 En brack den Coninck uyt tot tuyghenis van leet:
 En wordende zyn selfs, gaet hem in tranen wasschen,
 Biddende dat hem God dogh niet en wil verrasschen.

Hy comt van zynen thron, en met een straffe vuyst
 Op zyn betraende borst boet-veerdelijcken buyst.
 Het is hem al te by: hy gaet hem selven haeten:
 Hy is te vreen de croon, en 'trijcke te verlaeten.
 Altemets van de Liefd zoo doet hy zyn beclagh:
 Altemets hy vervlouckt den vlouck-weerdighen dagh,
 Dat hy eerst heeft ghevoelt de tooverende straelen,
 Sie hy nu, och helaes! zoo diere moet betaelen.
 De Liefd' is nu verhuyst, zyn gheestelijck verstandt
 Houwt hem heel onder 'tjock van God's gheweldigh' handt.

Maer wat zal *David* doen? *Nathan* door soetichede,
 Pooght wederom zyn hert te stellen in de vrede:
 Versekerende vast, dat zyn druckigh misbaer
 Alree nu heeft ghestilt God's toren allegaer.

Maer laes! 'tis te vergeefs, *David* en kan niet dincken
 Hoe dat Godt zijn ghenae dus lichtelijck sou schincken.
 Hoe *Nathan* hem meer troost; hoe hy meer traenen stort:
 En hoe oock sijne quael wert min, en min verkort.
 'Tvaert met hem alleleens, ghelijckmen kan ghemercken
 Met 'tVoghelken te sijn, 'twelck swaddert met zijn vlercken,
 Ghetuymelt sijnd' in't goor, daer't wel uyt waude sijn:
 Maer wat dat't doet, of niet; het is verloren pijn:
 Want soo't zijn vleughels smijt om lichter uyt te raecken;
 Hoe dat't hem door het slijck belemmerder gaet maecken.

Soo, *Nathan* die vertreckt, hem latende 'tghesucht,
 De hop', en de wan-hop, den ankst, en het gheducht,
 Gh'lijck een schip, datmen siet zeer wagghele, en hellen
 Als twee winden verscheen, het selve commen quellen;
 Soo is't met *David* laes! de Hop' hem teghen houwt:
 Van d'ander zij, de vrees' hem wederom benouwt.
 Hy vlucht, siet, van de Son de daeghelijcksche lichten,
 En hy gaet sijne woonst in duyster grotten stichten.
 Een uyt-gehouden roots', een diep-holligh vertreck
 Ghereyen hem all-een, op dat hy hem bedeck.

Recht buyten Conincks hof staen twee verheven rootsen
 Daer hy dicks *Echo* doet sijn clachten weder-bootsen:
 Tusschen de des' hem streckt een woust, en conckel hol
 Van somberheydt en schrick, en duysternissen vol,
 Al waer hy opden voet, en sonder te verbeyen
 In bitterheydt der Siel zijn sonden gaet beschreyen:
 Segghende, van nu voort zoo ghev'ick u verlof,
 Dat ghy sult sijn mijn huys, dat ghy sult sijn mijn hof.
 Dat ghy oock van eeuw', tot eeuw', ghetuyghenis zult draeghen'

Van alle mijnen druck, van alle mijnen plaeghen.
 O sterre-lichten schoon, verguldende de locht,
 Aenmaerckt waer my mijn sond', helacen! heeft ghebroght.
 Siet van een Coninck groot den hoogh-moed af-ghesneden:
 Siet hoe hy is van Godt heel onder voet ghetreden!
 Soo ghy-lien hebt ghesien ter Weerelt mijn gheluck;
 Ten minsten oock aensiet den teghenwoirden druck.

Dees clachte dus ghedaen: ter eeuwigher ghedincken
 Doet zijn yvoiren Harp beweghelijck her-klincken:
 En offer zijnen Godt in 'tmidden het verdriet,
 Soo menigh-eeuwigh-mael een leet-betuygigh liedt.

S V P E R I V S.

Wel soo dan de begeert van een rechte-sinne waercke/ Meer en meer in u geoepe: Da Gode
 dat die mijn hooft bidt' ick niet en ghenaecke! Wie 'ris een leed-beruygh mer affsch' ober-lyroep.

BASSVS-

B A S S V S.

WEL soo dan de begeert van een recht-sinne vraecke/ Meer en meer in u groeyt. Ha Godt
dat die mijn hooft bidd' ick niet en ghenaecke! Want 'tis tot leed-betuygh met asschen over-sproeyt.

Psalmus VI.

WEL soo dan de begeert van een recht-sinne vraecke,¹
 Meer en meer in u groeyt:
 Ha Godt dat die mijn hooft bidd' ick niet en ghenaecke!
 Want 'tis tot leed-betuygh met asschen over-sproeyt.

U Oordeel weynigh stremt vol-veerdigh te verdommen²
 Het quaet by my ghedaen,
 Ha, God! en uyt-het niet: doen u *Ghenaed* eerst commen
 Voor dijn *Gherechticheyd*, om t'saemen te beraen.

1 *Domine ne in furore tuo arguas me:*

2 *Neque in irâ tuâ corripias me. Miserere mei, Domine:*

Helaes! siet mijnen geest al dwynende beswijcken.³
 Siet my, hoe moe, hoe laf!
 Siet my mijn lichaem cranck langhs dese aerde strijcken,
 En vroeten als een beest al kuymende naer 'tgraf.

Daeromme maect ghesont het schepsel uwer handen,⁴
 Mijn sonden oock vergheeft:
 Want zy sijn allegaer u doodighe Vyanden,
 En 'tspijt u dat den mensch onder de selve leeft.

Wee my! was op dere aerd oynt zulcke pijn vonden,⁵
 Als ick in my ghevoel?
 Mijn beenen sijn verplet, mijn zenuen ontbonden,
 Mijn herssenen verstrooijt in werrende ghewoel.

Duysentigh suchten heet, duysentigh bloede-traenen⁶
 Verghiet' ick t'aller huer.
 Mijn siel is zeer benouwt. Maer God 'kmoet u bemaenen:
 Hoe langh sult ghy my sijn dus torenigh en stuer?

Neen, neen, Heer, u ghenaed', om u ghenaed' ick wensche;⁷
 Want ick en lijd al hier
 Als sondaer niet te veel: maer veel als eenen mensche:
 En veel, naer dien ghy sijt zoo sacht en goedertier.

Och! waert niet billigher, ghy keerende 'tghesichte⁸
 Van dese mijne quael,
 Dat eerst door u ghenae de sonde van my swichte;
 Dan dat my over-viel u straffe teenemael?

3 *Quoniam infirmus sum,*

4 *Sana me Domine;*

5 *Quoniam conturbata sunt ossa mea;*

6 *Et anima mea turbata est valde: Sed tu Domine vsquequò?*

7 *Conuertere Domine, eripe animam meam:*

8 *Saluum me fac propter misericordiam tuam:*

Want hoe zal eenen mensch diemen zoo gaet verraschen⁹
 Al levende ter doot,
 Een beenderen-gheraemt, een schilderij van asschen,
 Vercondighen den lof van uwen naeme groot?

Mijn ooghen sijn doorweijckt van het ghedurigh schreyen,¹⁰
 Daer door ick alle nacht
 In bitterheydt der Siel, mijn bedde gaet bespreyen,
 Vol onghemack, en roet, en allerande clacht.

Maer 'tleven, binnen dien, doen my de quae verdrieten¹¹
 Beschimpende mijn pijn:
 Iae uyt de selve plaets', daer traenen my ontschieten,
 Rijst hun gheheele vreughd, en spottelijcken schijn.

Daeromme vliedt van my, ghy goddeloose bende,¹²
 Die teghen my opstaet.
 Godt heeft my nu verhoort: hy is die mijn ellende,
 Hy is die mijn ghesucht all-eenelick aengaet.

Mijn roerende ghebeen sijn d'Hemelen door-dronghen,¹³
 End' hebben mijnen Godt,
 Eerst torenigh, en stuer, tot soeticheydt ghedwonghen:
 Ende gekeert in luck mijn claeghelijckste lot.

Wel, die dan mijn bederf hebben oprecht ghesworen,¹⁴
 Die moeten ver van my
 Gaen suckelen verstrooijt, en teenegaer verloren
 In schaempt', en in on-eer, en langhe slavernij.

9 *Quoniam non est in morte qui memor sit tui: in inferno autem quis confitebitur tibi!*

10 *Laboravi in gemitu meo, lauabo per singulas noctes lectum meum: lachrymis meis stratum rigabo.*

11 *Turbatus est à furore oculus meus: inueteravi inter omnes inimicos meos.*

12 *Discedite à me omnes qui operamini iniquitatem: quoniam exaudiuit Dominus vocem fletus mei.*

13 *Exaudiuit Dominus deprecationem meam: Dominus orationem meam suscepit.*

14 *Erubescant conturbentur omnes inimici mei: conuertantur erubescant valde velociter.*

S V P E R I V S.

Luck-saeligh dypfent werf/ wiens doofgedt is vergheten/ Als nimmermeer bedzeden.
 Luck-saeligh dypfent werf/ wiens stinkende misdaet/ Dooz God verholen staet.

B A S S V S.

Luck-saeligh dypfent werf/ wiens doofgedt is vergheten/ Als nimmermeer bedzeden.
 Luck-saeligh dypfent werf/ wiens stinkende misdaet/ Dooz God verholen staet.

Detailed description: The image shows two staves of musical notation. The top staff is for the Soprano (S V P E R I V S.) and the bottom staff is for the Bass (B A S S V S.). Both staves are in a 3/4 time signature with a key signature of one flat (B-flat). The music consists of two lines of lyrics, each with a corresponding musical line. The lyrics are in Dutch and describe a person whose sins are forgotten and who is no longer repented. The first line of lyrics is: 'Luck-saeligh dypfent werf/ wiens doofgedt is vergheten/ Als nimmermeer bedzeden.' The second line is: 'Luck-saeligh dypfent werf/ wiens stinkende misdaet/ Dooz God verholen staet.'

Psalmus XXXI.

Luck-saeligh duysent werf, wiens boosheydt is vergheven,¹
 Als nimmermeer bedreven.
 Luck-saeligh duysent werf, wiens stinckende misdaet
 Voor God verholen staet.

Luck-saeligh moet hy sijn, die t'aller huer' ghevonden²
 Wort vrij van alle sonden.
 Luck-saeligher noch meer, diens Recht-ghesinden gheest
 Gheen dobbelheydt aen-reest.

Om dat ick u mijn quael, o God! hebbe versweghen;³
 Ben ick heel oudt bedeghen.
 Hoe wel ick te vergeefs daer voren alle nacht
 De mondelinghe clacht.

Want u vraeck-gierigh' handt moest' ick op my verdraeghen,⁴
 Heel nachten, en heel daeghen.
 Maer nu soo sijn verkeert mijn quaelen in gheluck
 Door dorenen van druck.

Daerom dan van nu voorts en wil ick niet meer decken⁵
 Mijn vuyle sonde-vlecken;
 Maer u al-sienigh God wil ick die al-te-gaer
 Gaen maecken openbaer:

1 *Beati quorum remissae sunt iniquitates: quorum tecta sunt peccata.*

2 *Beatus vir cui non imputavit Dominus peccatum, nec est in spiritu eius dolus.*

3 *Quoniam tacui, inueteraverunt ossa mea, dum clamarem totà die.*

4 *Quoniam die ac nocte grauata est super me manus tua, conuersus sum in aerumna mea dum configitur spina.*

5 *Delictum meum cognitum tibi feci: iniustitiam meam non abscondi.*

Segghende: nimmermeer en wil ick my vermijden,⁶
 Mijn sonden te belijden:
 Want, goedertieren Heer, ghy hebt my doen ontstaen
 Van dat ick ha misdaen.

Soo magh dan elcken-een met vastelijck betrouwen,⁷
 Tot voor-bewijs my houwen,
 Verkennen insghelijck tot aller huer', en tijt,
 Dat ghy hun hulpe zijt.

Want, of met fel ghedruys al d'huysen, en de boomen⁸
 De Zee quaem over-stroomen;
 Soo en sal nimmermeer die hier niet en misdoet
 Verhinderen dien vloedt.

Ghy sijt dan goeden God mijnen toe-vlucht alleyn⁹,
 Soo ick voorseker meyne.
 Hierom, o mijne vreughd! Verlost my nu ten endt
 Van die my sijn ontrent.

Ghy seght, ick zal vernuft en wijsheydt u verleen¹⁰,
 Gheleeden oock u beenen:
 En sterrelincks altijd zal ick mijn ooghe slaen
 Daer ghy sult henen gaen.

Maer wacht u voor en naer te volghen op der aerden¹¹
 Dees onghetemde paerden:

6 *Dixi, Confitebor aduersum me iniustitiam meam Domino; tu remisisti impietatem peccati mei.*

7 *Pro hac orabit ad te omnis sanctus in tempore opportuno.*

8 *Verumtamen in diluuiio aquarum multarum ad eum non approximabunt.*

9 *Tu es refugium meum à tribulatione quae circumdedit me, exultatio mea erue me à circumdantibus me.*

10 *Intellectum tibi dabo instruam te in via hac qua gradieris, firmabo super te oculos meos.*

11 *Nolite fieri sicut equus, mulus, quibus non est intellectus.*

Dees Muylen grof, en bot, diemen leydt byder handt,
Door foulte van verstandt.

Den Breydel, en den toom die moeten hun bevrijen¹²
En 'tkaeck-arnas besnijen,
Die woust, en onghetemt ontwustelen, o Godt!
U Vaederlijck ghebodt.

Och! Wilt tot rechten loon met gheesselen beswaeren¹³
D'hert-neckighe sondaeren.
Maer die op u alleen zijn vast betrouwen heeft
Hem u ghenaede gheeft.

Verheught dan allegaer ghy van op-rechten wille,¹⁴
Ghy zuyver van gheschille:
En wilt oock van nu voorts belijden meer, en meer,
Den lof van uwen Heer.

12 *In chamo, freno maxillas eorum constringe, qui non approximant ad te.*

13 *Multa flagella peccatoris: sperantem autem in Domino misericordia circumdabit.*

14 *Laetamini in Domino exultate iusti: gloriamini omnes recti corde.*

S V P E R I V S.

Su dan mijn Godt en strafte mi niet/ In 'gloedigh Dier van uwen rozen:
 Maer met ghenade hogh aensiet/ Die gh'uwe vnaeck hebt aengheswozen:

In wiens vleesch sijn gheplant/ De schichten van u rechter hande.

B A S S V S.

Su dan mijn Godt/ en strafte mi niet/ In 'gloedigh Dier van uwen rozen:
 Maer met ghenade hogh aensiet/ Die gh'uwe vnaeck hebt aengheswozen:

In wiens vleesch sijn gheplant/ De schichten van u rechter hande.

Psalms

Psalmus XXXVII.

NU dan, mijn Godt, en straft my niet,¹
 In 't gloedigh Vier van uwen toren:
 Maer met ghenade dogh aensiet,
 Die gh'uwe vraeck hebt aengesworen:
 In wiens vleesch zijn gheplant,
 De schichten van u rechter handt.

Ach! siet mijn Lichaem eens gheblutst,²
 En over-goten heel met wonden.
 Ach! siet hoe mijn ghebeente lutst
 Door uwe gramschap, en mijn sonden:
 Mijn sonden; die voorwaer
 Meer sijn dan stoppels van mijn hair!

Om dat ick leefde sot en dwaes,³
 Sien ick my nu in etter vloeyen,
 En voel' heel mijn gheramete, laes!
 En al mijn letten t'saemen groeyen:
 Soo dat ick dagh, en nacht
 Daer voren doe mijn jammer clacht.

Een 'tmoeyelijckste schaedigh Vier⁴
 Waer me mijn nieren sijn ontsteken,
 En houwt ghedooghe noch manier,
 Noch en wilt my sijn af-gheweken:
 'Tsy dat ick roup' of schreeuw',
 Of luyde briesch als eenen Leeuw.

- 1 *Domine ne in furore tuo arguas me: neque in ira tua corripas me. Quoniam sagittae tuae infixae sunt mihi, confirmasti super me manum tuam.*
- 2 *Non est sanitas in carne mea à facie irae tuae: non est pax ossibus meis à facie peccatorum meorum. Quoniam iniquitates meae supergressae sunt caput meum, et sicut onus graue grauatae sunt super me.*
- 3 *Putruerunt corruptae sunt cicatrices meae, à facie insipientiae meae. Miser factus sum curuatus sum vsque in finem, totâ die contristatus ingrediebar.*
- 4 *Quoniam lumbi mei impleti sunt illusionibus non est sanitas in carne mea. Afflictus sum, humiliatus sum nimis: rugiebam à gemitu cordis mei.*

Maer, liefsten God! u sijn bekent⁵
 Alle mijn kermen, en mijn suchten:
 Mijn Hert hem uyt mijn Lichaem went,
 Mijn ooghen, laes! siet my ontvluchten:
 En in bloedigh gheschrey
 Gaen hun verdrincken allebey.

Mijn Vrinden droef quamen ghereyst⁶
 Om met verbaestheydt my t'aenschouwen:
 Maer d'alder-naeste sijn ghedeyst,
 Niet moghelijck hun te weer-houwen,
 Teghen den vuylen stanck,
 Die dompte van mijn Lichaem cranck.

Dit niet ghenoegh! zy deen ghewelt⁷
 Om tot Gods-laster my te bringhen:
 In toren, en in schimp ghestelt
 Elck-een verweet my wonder dinghen.
 Elck stricken heeft gheleydt
 Vol van bedrogh, en ydelheydt.

Maer ick, als een die 'tgh'oor is quijt,⁸
 Hebb' hun ghesnaeter gaen verachten:
 Noch my en quam op hun verwijt
 Een inckel onschult in ghedachten:
 Want ick ha vast betrouw
 Dat mijnen God my hooren sou.

5 *Domine ante te omne desiderium meum: gemitus meus à te non est absconditus. Cor meum conturbatum est, dereliquit me virtus mea: lumen oculorum meorum, ipsum non est mecum*

6 *Amici mei proximi mei aduersum me appropinquauerunt steterunt, vim faciebant qui quaerebant animam meam.*

7 *Et qui inquirebant mala mihi, locuti sunt vanitates, & dolos totâ die meditabantur.*

8 *Ego autem tamquam surdus non audiebam, sicut mutus non aperiens os suum. Et factus sum sicut homo non audiens, non habens in ore suo redargutiones. Quoniam in te Domine speraui: tu exaudies me Domine Deus meus.*

Daerom, o God! my dan behoedt,⁹
 Te sijn den spot van mijn Vyanden:
 Want struijkel ick maer mijnen voet
 Zy keerent al tot mijnder schanden!
 Nochtans ben ick bereet
 Om t'onderstaen u straffe vreet.

De droefheyt, anxst, en pijn groot¹⁰
 Sullen voort-aen my gaen gheleyen,
 Ick zal ghedurigh, tot mijn doot,
 In bitterheydt der ziele schreyen:
 En u zal sijn verclaert
 Het letsel dat mijn hert beswaert.

Maer ondertusschen leven noch¹¹
 Die mijn bederf hebben ghesworen:
 Iae soecken my met hun bedrogh
 Noch meer te quetsen dan te voren:
 En wenschen my veel quaet,
 Om dat ick haere boosheydt haet.

Daerom, o Heer, blijft my ontrent¹²
 Noch wilt ter noot my niet verlaeten:
 Maer sijt mijn hulper nu bekent,
 In 'tspijt van alle die my haeten.
 O mijn hope, en bystandt
 Com, neemt my dogh nu byder handt.

9 *Quia dixi: Nequando supergaudeant mihi inimici mei, & dum commouentur pedes mei, super me magna locuti sunt. Quoniam ego in flagella paratus sum*

10 *Et dolor meus in conspectu meo semper. Quoniam iniquitatem meam annuntiabo; cogitabo pro peccato meo.*

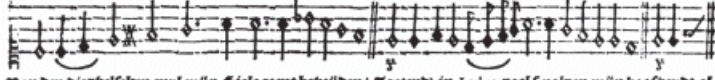
11 *Inimici autem mei viuunt confirmati sunt super me: multiplicati sunt qui oderunt me iniquè. Qui retribuunt mala pro bonis, detrahebant mihi, quoniam sequebar bonitatem.*

12 *Ne derelinquas me Domine Deus meus; ne discesseris à me. Intende in adiutorium meum; Domine Deus salutis meae.*

S V P E R I V S.

© mijn Schepper/mijn God/; hebt op my medelijden/ Haer uws barmertighen menighwuldigh ghetal:

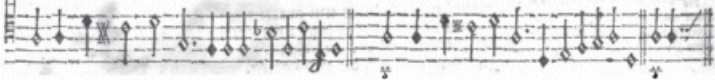

Wan den diephelschen cupl mijn Siele comt bezyden/ Hartend' in Lehes poel swalpen mijn boosheydt af

B A S S V S.

© mijn Schepper/mijn God/ hebt op my medelijden/ Haer uws barmertighen menighwuldigh ghetal

Wan den diephelschen cupl mijn Siele comt bezyden/ Hartend' in Lehes poel swalpen mijn boosheydt af.

Palmas

Psalmus L.

O Mijn Schepper, mijn God, hebt op my mede-lijden,¹
 Naer uw's berhmertigheen menigh-vuldigh ghetal:
 Van den diep-helschen cuyl mijn Siele comt bevrijden,
 Laetend' in *Lethes* poel swalpen mijn boosheydt al.

Wascht my dogh meer, en meer: en dooght all' uyt te vaeghen²
 De cladden hert-gheplackt aen mijn vuyl sondigh cleet:
 Want ick bekenne schult, by nachten, en by daeghen
 Gheu' ick met hert, en mondt claer teekenen van leet.

Voor u en deekt' ick nooyt het minste van mijn sonden:³
 Maer hebbe die altijd ghedaen in 'topenbaer.
 Weest my bermhertigh dan, op dat worden bevonden
 Naer elck's ghetuyghenis al u beloften waer.

Siet: eer mijn Onvol-draght met 'tlevens was om-vanghen,⁴
 Helaes! stond' ick alree met vuylicheydt be-vleekt.
 In sonden was ick oock van mijn Moeder ontfanghen:
 In 'tdiepst van haeren buyck hield' ick all' die bedeckt.

De waerheydt u behaeght, en tot ons deughd's vermeerden,⁵
 Begheert ghy dat de die in ons ghewortelt sy,
 'Tis daerom dat ghy hebt goet-jonstigh commen leeren,
 En storten eenen vloedt der wijsheden in my.

1 *Miserere mei Deus secundum magnum misericordiam tuam: Et secundum multitudinem miserationum tuarum dele iniquitatem meam.*

2 *Amplius laua me ab iniquitate mea: à peccato meo munda me. Quoniam iniquitatem meam ego cognosco; peccatum meum contra me est semper.*

3 *Tibi soli peccaui, malum coram te feci, vt iustificeris in sermonibus tuis, vincas cùmiudicaris.*

4 *Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum: in peccatis concepit me mater mea.*

5 *Ecce enim veritatem dilexisti, incerta occulta sapientiae tuae manifestasti mihi.*

Besproeyt my met hysop', ick zal ghesuyuert wesen:⁶

En om te wasschen my dijn aeremen op-stroopt.

'K zal witter sijn dan snee, die uyt de locht gheresen,

Op 'tsop van eenen bergh heur witte vlocken hoopt.

Heer is't dat u belieft, mijn ooren te verblijden,⁷

En is't dat ghy mijn hert eens goeden troost verleent;

Anckst, droefheydt, en misbaer zal ick stellen besijden,

Ende door vreughd-gheschrey zal springhen mijn ghebeent.

U aenschijn keert van my, en u gram-stuer ghesichte:⁸

Van my, die liggh' verwert tot over hals in 'tquaet,

Of wilt ghy my aensien; dat eerst dogh van my swichte

De boosheydt wiens ghetal mijn hair te boven gaet.

Schept my een suywver hert, een hert vrij van gheschille,⁹

Waerachtigh God, voor wie ick zoo boet-vaerdigh kniel.

Met eenen nieuwen gheest, bereet tot uwen wille,

Vercieren comt van her mijn lichaem, en mijn siel.

En treckt dogh niet van my dijns sights minnighe straelen:¹⁰

Nochte den claeren glantz van u heyl-baer aenschijn.

Noch en wilt uwen Gheest van my niet weder-haelen,

Als uwen toren eens verweckt sou moghen sijn.

Vw's zaeligheyd's blij vreughd doet Heer, op my ver-rijzen,¹¹

En met vol-veerden gheest mijn voet-stappen gheleydt.

6 *Asperges me Domine Hyssopo, mundabor: lauabis me, super niuem dealbor.*

7 *Auditui meo dabis gaudium, laetitiam: exaltabunt ossa humilata.*

8 *Auerte faciem tuam à peccatis meis: & omnes iniquitates meas dele.*

9 *Cor mundum crea in me Deus: spiritum rectum innoua in visceribus meis.*

10 *Ne projicias me à facie tua: Spiritum sanctum tuum ne auferas à me.*

11 *Redde mihi laetitiam salutatis tui: spiritu principali confirma me.*

Den sondighen verdooft zal ick u weghe wijzen,¹²
Die tot u commen zal, met d'aerems uyt-ghespreydt.

O God! ghedooght dat ick op niemant en vergramme,¹³
En dat ick niet en raeck' tot bloedt-gietigh mis-val:
Soo sal mijn tongh' door-blaeck't met een hemelsche vlamme
'Tlof uw's gherechticheyds singhen in 'taerdsche dal.

Mijn lippen, Heer, ontsluit: mijnen mond zal verconden¹⁴
U lof, u groote daedt, en uwen hooghen naem,
Anders en sal u niet van my worden ghesonden:
Brandt-offers alsoo wel sijn u niet aenghenaem.

Den rechten offer God's moet, 'smenschen herte wesen,¹⁵
Ghemurselt met den steen van diep-grondigh berouw.
O God ter gheender tijdt en wiert van u mispresen,
Den mensche die zijn oogh' van traenen maeckte louw.

Ghedult Sion nu eens met gunste te bedouwen:¹⁶
Want ghy al heure hoop', hulp' ende bystandt sijt.
Ghedult dat ons gheschie *Ierusalem* t' aenschouwen,
Rondom met muren sterck besloten, en bevrijt.

Dan zuld' in danck ontfaen gherechtigh' Offeranden,¹⁷
De welck' u zullen sijn ghebroght van hier en daer.
Dan salmen voor u slaen, dan zalmen voor u branden,
En met het Calver-bloedt besproyen den autae.

12 *Docebo iniquos vias tuas: impij ad te conuertentur.*

13 *Libera me de sanguinibus, Deus, Deus salutis meae: exultabit lingua mea iustitiam tuam.*

14 *Domine labia mea aperies, os meum annuntiabit laudem tuam. Quoniam si voluisses sacrificium, dedissem vtique: holocaustis non delectaberis*

15 *Sacrificium Deo spiritus contribulatus: cor contritum humiliatum Deus non despicias.*

16 *Benignè fac Domine in bona voluntate tua Sion: vt aedificentur muri Hierusalem.*

17 *Tunc acceptabis sacrificium iustitiae, oblationes, holocausta: tunc imponent super altare tuum vitulos.*

S V P E R I V S.

Gehoorz' heer mijn ghebede/ ghebult' dat al mijn kerren/ Och! en verstek ee niet.
 Woz' u ghenaedigh schijn ghebuteelick magh swermen!

Maer als mijn d'oorbe stemm' sal roepen/ laes! och-stemmen! Met d'oorz' naer my

neyght/ mer d'ooghe naer my siet.

B A S S V S.

Kenhoort Dier mijn gbedede/ gbedulde dat al mijn kermen/Och! en bersek'et niet.
 Hoort u ghenaedigh schijn ghedurelijk magh swermen.

Warr als mijn d'oorde stemm' sal roepen/ laes! och-eruen! Warr d'oorde naer my

neyghe/ met d'ooche naer my siet.

Psalmus CI.

AEnhoort Heer mijn ghebedt, gheduldt dat al mijn kermen,¹
 Voor u ghenaedigh schijn ghedurelijck magh swermen.

Och! en verstek'et niet:
 Maer als mijn droeve stemm' sal roupen, laes! och-ermen!
 Met d'oore naer my neyght, met d'ooghe maer my siet.

Zoo ick u dan aen-roup, wilt my goet-gunstigh wesen,²
 Mijn daghen allegaer als roock sijn wech gheresen:

Want siet, van langher handt,
 Sijn van mijn swack ghebeent de zenuen, en pesen
 Vercrompen als van vier op-gheten en verbrandt.

Als 'tgras van eenen mersch, met seyssen en ghesneden,³
 Light over hoop verdort, verwelckert en vertreden;

Soo doet mijn Siele-cracht.
 Och! z'is met druck en anckst zoo dapperlijck bestreden;
 Dat 'tnutten van mijn broot is buyten mijn ghedacht.

Van alle mijn gheschrey, mijn snorcken, en mijn huylen⁴
 Onder een inckel vel mijn beenderen maer schuylen.

Den wousten Pelicaen
 Ben ick in als ghelijck. Ick moet met de nacht-uylen
 In d'hollen van een clip my zelve duycken gaen.

Suchtende g'heel de Nacht, waeck' ick in mijn ellenden,⁵
 Als 'tMuschken datmen siet in eenigheydt hem wenden,

En in een dack besteen;

1 *Domine exaudi orationem meam: clamor meus ad te veniat. Non auerta faciem tuam à me: in quacumque die tribulor; inclina ad me aurem tuam.*

2 *In quacumque die inuocauero te velociter exaudi me; Quia defecerunt sicut fumus dies mei: ossa mea sicut cremium aruerunt.*

3 *Percussus sum vt foenum aruit cor meum: quia oblitus sum comedere panem meam.*

4 *A voce gemitus mei adhaesit os meum carni meae. Similis factus sum pellicano solitudinis, factus sum sicut necticorax in domicilio.*

5 *Vigilauit: factus sum sicut passer solitarius in tecto.*

Want mijn vyanden vreet aerbeyden my te schenden:⁶
 Sy hebben my vervlouckt die my meest eere deen.

Hierom in ste van broot en att ick niet dan asschen:⁷
 ‘Ken minghde mijnen dranck niet dan met traene-plasschen:
 Ick leefde in grooten rouw:
 Al om t’ontgaen u straff’, die my, Heer, quam verraschen:
 Want ghy my maer verhieft om dat ick vallen zou.

Ick moet mijn’s levens tijdt een schadue verconden:⁸
 Ick ben ghelijck het hooy in busselen ghebonden.
 Maer ghy God groot gheacht,
 Sult blijven voor altijd: zoo zal oock sijn ghesonden
 U lof en hooghe daed tot elckerlijck gheslacht.

Staet oppe dan mijn God, en wendt u lief ghesichte,⁹
 Naer het *Ieruselems* vervallen oudt ghestichte.
 Waerachtelijck ‘tis tijdt,
 Dat u verbolghentheydt, van *Sion* nu eens swichte,
 En dat ghy nu ter noot heel heuren heyl-handt sijt.

Maer siet dogh, mijnen God, hoe dijne knechten loopen,¹⁰
 Om noch t’aenschouwen ‘tgreys, en d’ongheschickte hoopen.
 Van ‘tmossigh oud ghesteent!
 Siet hoe een yeghelijck dit langh, en dier becoopen,
 Met traenen even versch noch daghelijcks beweent!

6 *Tota die exprobrabant mihi inimici mei: qui laudabant me, aduersum me iurabant*

7 *Quia cinerem tamquam panem manducabam, potum meum cum fletu miscebam. A facie irae indignationis tuae: quia eleuans allisisti me.*

8 *Dies mei sicut vmbra declinauerunt: ego sicut foenum arui. Tu autem Domine in aeternum permanes: memoriale tuum in generationem generationem.*

9 *Tu exurgens Domine misereberis Sion: quia tempus miserendi eius, quia venit tempus.*

10 *Quoniam placuerunt seruis tuis lapides eius: terrae eius miserebuntur.*

Elck een sal hem verslaen in u almogentheden:¹¹
 U daed oock worden sal van Coninghen aenbeden,
 Door 'nieuwelijck aenschouw,
 Van dat *Ierusalem*, dat hooft van alle steden,
 Sal wesen weer van herr' een costelijck ghebouw.

Den Heer heeft ons aensien, met goedertierigh' ooghen:¹²
 En willigh toe-gheknickt ons yverigh vertooghen.
 Daerom dit sy bekent,
 Aen alle die nu sijn, en die noch sullen sooghen,
 Dat d'alder-hooghste God ons commen is ontrent.

Want van uyt sijnen stoel, dien Eer, en Loff omringhen,¹³
 Daer zy vast om-end'-om hun vleughelen oock vringhen,
 Sagh hy tot onser noot:
 En hoorde 'tuy ghesucht van die laeghen in stringhen,
 En dede weer opstaen de kinderen der doot.

Op dat *Ierusalem*, met *Sion* vrough en spaede¹⁴
 Vercondigh' over al zijn wonderbaer ghenaede;
 Op dat oock alle lien,
 De Coninghen 'sghelijcx slaen wel, en nauwe gaede,
 Voor Gods groot-daedigheydt te buyghen hunnen knien.

Maer wat? Ick ben belickt in 'tmidden van mijn weggen:¹⁵
 Het is met my ghedaen: den hemel is my teghen:
 Mijn daeghen sijn verkrinckt.

11 *Et timebunt gentes nomen tuum Domine, omnes reges terre gloriam tuam. Quia aedificauit Dominus Sion, videbitur in gloria sua.*

12 *Respexit in orationem humilium, non spreuit preces eorum. Scribantur haec in generatione altera: populus qui creabatur, laudabit Dominum.*

13 *Quia prospexit de excelso sancto tuo, Dominus de caelo in terram aspexit. Vt audiret gemitus competitorum, vt solueret filios interemptorum.*

14 *Vt annuntient in Sion nomen Domini, laudem eius in Ierusalem. In conueniendo populus in vnum, reges vt seruiant Domino.*

15 *Respondit ei in via virtutis suae, paucitatem dierum meorum nuntia mihi*

Daerom zal ick u Heer, gaen pooghen te beweghen.¹⁶
Op hop' dat mijnen tijdt moght wesen wesen wat verlinght.

Want van aal'eeuwen eeuwen, soo sijn dogh uwe Iaeren.¹⁷
Ghy deedt den aerdschen cloot in rondicheydt vergaeren.
Het wonder handt-ghedaedt,
Van u, o grooten God, selfs d'Hemelen verclaeren,
Met 'fflickerende licht dat op de zelve staet.

Zy sullen al vergaen, en worden wegh ghedreven,¹⁸
Als cleeren die door sleet ten lesten hun begheven:
Maer ghy sult ongheschent,
Altijdt ons wesen by, en eeuwich-durigh leven
En blijven die ghy sijt sonder beghin of endt.

Uw' dienaers kinderen dijn erfdeel uyt-vercoren,¹⁹
Sullen eens in u huys zulcke ghenucht oirboren,
Die eewigh duren sal.
Iae die noch vande zelf dan zullen sijn gheboren,
Verhopen die gheluck oock te ghebyen al.

16 *Ne reuoces me in dimidio dierum meorum:*

17 *In generationem generationem anni tui. Initio tu Domine terram fundasti: pera manuum tuarum sunt caeli.*

18 *Ipsi peribunt, tu autem permanenes: omnes sicut vestimentum veterascent. Et sicut opertorium mutabis eos, mutabuntur: tu autem idem ipse es, anni tui non deficiënt.*

19 *Filij seruorum tuorum habitabunt: semen eorum in saeculum dirigetur.*

S V P E R I V S.

Uyt den af-grond van mijn ghebachten/ Ziet' ick tot u all' mijne clachten/
 O Heer/ o Heer/ de stemm' aenhoort/ Wan die in sonden licht versmoort.

B A S S V S.

Uyt den af-grond van mijn ghebachten/ Ziet' ick tot u all' mijne clachten/
 O Heer/ o Heer/ de stemm' aenhoort/ Wan die in sonden licht versmoort.

Pfalms

Psalmus 129.

UYt den af-grond van mijn ghedachten,¹
 Stier' ick tot u all' mijne clachten,
 O Heer, o Heer, de stemm' aenhoort,
 Van die in sonden light versmoort.

Hoort dogh met ooren goedertierigh,²
 'Tghebedt dat ick storte soo vierigh:
 Hoort all 'tghekerrem, en 'tgheween,
 Dat uyt my ruyst met volle zeen.

Hebt ghy in uwen rechten thoren,³
 U groote straf ons aenghesworen:
 Helaes! mijn God wie zalder sijn,
 Die derven sien sal u aenschijn?

Maer om t'aensoecken u ghenade,⁴
 En quam den mensche noynt te spaede:
 'Tis daerom dat ick naer u vlucht,
 En u gheboden vrees' en ducht.

Wel aen, mijn Siel, hebt goet betrouwen:⁵
 Wilt God's ghebodt wel onderhouwen.
 Al sou de Weerelt heel vergaen;
 Soo sal sijn woord noch blijven staen.

1 *De profundis clamaui ad te Domine: Domine exaudi orationem meam.*

2 *Fiant aures tuae intendentes in vocem deprecationis meae.*

3 *Si iniquitates obseruaueris Domine: Domine quis sustinebit.*

4 *Quia apud te propitiatio est: propter legem tuam sustinui te Domine.*

5 *Sustinuit anima mea in verbo eius: sperauit anima mea in Domino.*

Om dan, mijn God, by u te raecken,⁶
 Voel' ick mijn Siel ghedurigh haecken,
 Ghelijck den wachter vanden nacht,
 Naer de schoon gulde Sonne wacht.

Dat zy dan God's ghenaed' aen-reesen,
 Die met verschrom zijn Oordeel vreesen:⁷
 Want hy is lijd-saem ende goet,
 Voor al die hem vallen te voet.

Door hem soo sal eens sijn ontbonden⁸
Ierusalem van al haer sonden:
 Hy sal haer bystaen in den noot,
 Iae selfs verlossen van de doot.

S V P E R I V S.

♫ Heer' wilt mijn ghebede met mijne clacht aenhooren/ Wilt my barmhertich sijn/
 Soo ghy warrachtelick beloofde van te hooren:

6 *A custodiâ matutinâ usque ad noctem speret Israël in Domino.*

7 *Quia apud Dominum misericordia: copiosa apud eum redemptio.*

8 *Et ipse redimet Israël ex omnibus iniquitatibus eius.*

noch en roept uwen knecht/Seuer/gram en onghenaedigh/Ten oordeel nimmermeer/want
laes! booz u aenschijn een pder is misdaedigh.

B A S S V S.

Deer wilt mijn ghebedt met mijne clacht aenhooren/ Wilt my vernietigh sijn/
Doo ghy waerachtelick beloofde van te boozen:

noch en roept uwen knecht/Seuer/gram en onghenaedigh/Ten oordeel nimmermeer/want
laes! booz u aenschijn een pder is misdaedigh.

Psalmus 142.

O Heer! wilt mijn ghebedt met mijne clacht aenhoren,¹
 Soo ghy waerachtelijck beloofde van te vooren:
 Wilt my bermertich sijn;
 Noch en roept nimmermeer stuer, gram en onghenaedigh
 Ten Oordeel uwen knecht: want, laes! voor u aenschijn
 Een yder is mis-daedigh.

Ach! siet den Vyandt eens mijn siele nu verdrucken.²
 Mijn lichaem teghen d'aerd oock murselen in stucken.
 Ach! wat all over-last!
 Hy heeft my near een graf, al levendigh gaen jaeghen,
 Al waer van over langh hoop over hoop ghetast,
 Veel dooden inne laeghen.

Wee my, ellendigh mensch! wee my vuyl aerdschen worrem!³
 Mijn siel, en mijn ghemoedt sijn in ghewoel en storrem,
 Door desen mijnen staet;
 Daerom sal ick, u Heer van oudder eeuw ghedincken,
 En overlegghen dicks u wonderbaere daedt,
 Die gheenen tijdt sal krincken.

Tot u heff' ick, mijn God, mijn twee ghevouwen handen.⁴
 Naer u dorst mijne Siel als doen de dorre landen.
 Och, och! niet en verbeydt

- 1 *Domine exaudi orationem meam! auribus percipe obsecrationem meam in veritate tua: exaudi me in tua iustitia. Et non intres in iudicium cum seruo tuo, quia non iustificabitur in conspectu tuo omnis viuens.*
- 2 *Quia persecutus est inimicus animam meam: humiliavit in terra vitam meam. Collocavit me in obscuris sicut mortuos saeculi.*
- 3 *Et anxiatius est super me, spiritus meus in me: turbatum est cor meum. Memor fui dierum antiquorum, meditates sum in omnibus operibus tuis: & in factis manuum tuarum meditabar.*
- 4 *Expandi manus meas ad te anima mea sicut terra sine aqua tibi.*

T'aen-hooren mijne clacht, of anders, ick beswijcke,⁵
 En een die in het graf doot en verstorven leydt,
 Ick naecktelijck ghelijcke.

Dat ick dogh u Ghenae in corten spoed' aenschouwe,⁶
 Aenghesien ick op die my all-all-een betrouwe:
 Maeckt dat my sy bekennt,
 Den wegh om in te gaen, en sijt daer van gheleyde.
 Verlost my vande quae die my sijn noch ontrent:
 Want daer naer ick verbeyde.

Wilt my dogh uwen will' met u gheboden leeren:⁷
 Want ghy sijt mijnen God dien ick altijd zal eeren.
 Dat ick door uwen gheest,
 Ter rechter haeven eens voirspoedigh sy ghedreven,
 En wilt door uwen naem, die alle lof verheescht,
 Vernieuwen heel mijn leven.

Verlost uyt allen druck mijn aerme banghe Siele.⁸
 Dat u Ghenaede soet al het ghespu verniele,
 'Twelck dapper my bevecht:
 Het welck my maeckt benout, en aen-doet veel on-vreden.
 Och ditte my ghedooght: want ick ben uwen knecht,
 Godt der Bermertigheden.

Finis.

5 *Velociter exaudi me Domine: defecit spiritus meus: non auertas faciem tuam à me: similis ero descendentibus in lacum.*

6 *Auditam fac mihi manè misericordiam tuam: quia in te speravi. Notam fac mihi viam, in qua ambulem: quia ad te leuavi animam meam.*

7 *Eripe me de inimicis meis Domine, ad te confugi: doce me facere voluntatem tuam, quia Deus meus es tu. Spiritus tuus bonus deducet me in terram rectam: propter nomen tuum Domine viuificabis me, in aequitate tua.*

8 *Educes de tribulation animam meam: & in misericordia tua disperdes omnes inimicos meos. Et perdes omnes: qui tribulant animam meam: quoniam ego seruus tuus sum.*

Approbatie.

Dit boeck der Goddelijcke Lof-sanghen ghedicht ende wtgegeven door den E. Heere Iustus de Harduijn bequaem ghevonden om de goed-borstighe Ionckheyt vande ijdele ghenuchte des Weerelts te verwecken tot de inwendighe vermakinghe des Gheests, sal profijtelijcken in 'tlicht ghebrocht worden ende vande Liefhebbers gheoeffent. Actum desen 9. Octob. 1619.

*Antonius Smets Canon. & Archipresb.
Gandensis, Librorum Censor.*

Cort begriip der priviligie.

*ALbertus ende Isabella Clara Eugenia Eertz-hertoghen van Oostenrijck, Hertoghen van Bourgoignen, van Lothrijck, van Brabant, van Limborch, van Luxemborch ende van Gelre, Graeuen van Habsborch, van Vlaenderen, &c. Hebben gheoctroiert ende toeghelaten, Ian vanden Kerchove, ghesworen boeckdrucker, alleen te moghen drucken eenen boeck gheintituleert: *den Val ende Opstandt van den Coninck ende Proghete David, met by-voegh vande Zeven Leedt-tuygende Psalmen, door Iustus de Harduijn P.* Verbiedende wel expresselijck, alle andere druckers, boeckvercoopers ende ondersaeten wie sy sijn, den voorschreuen boeck vanden Val ende Op-standt vanden Coninck David, &c. Gheduerende den tijt van thien naestcommende Iaeren te drucken in g'heel ofte deel, verghelijcken ofte elders gedruckt, alhier te lande te bringhen, vercoopen ofte distribueren, op pene van confiscatie van alle 'tghene dat ter contrarien zal ghedruckt, vergeleken ofte vercocht worden, boven andere swaere amenden, blijckende in d'openen brieven ghegeven tot Brussel in den secreten Raedt, den 25. Octob. 1619.*

Onderteeckent

De Grootte.

Inden Raedt van Brabant den 23. der selver maendt.

Onderteeckent

De VVitte.

Druck-fayten.

F.3.V.19. gheweest .l. ghewelft. F.7.V.15. eenen. l. een. F.8.V.14.vleesghelijck. l. vleeschelijcke. F.8.V.16. vreught. l. vrought. F.16.V.17. wien. l. wiën. F.19.V.13 ghelijck. l. gh'lijck. F.23.V.17. gaen. l. sijn. F.35. V. 3. Vergramm'. l. Vergramme. F.34.V.11. der rechter. l. den rechten. F.38.V.1. Heere. l. Heer.